

HUIZE BORDENA

Het monumentale herenhuis Bordena bestaat uit twee gedeelten, die duidelijk van elkaar zijn te onderscheiden: een 17de -eeuws westelijk deel, herbouwd in 1980, en een - aanzienlijk groter - oostelijk deel, gebouwd in 1868.

Oorspronkelijk was het westelijke gedeelte het huis van de familie Van Teyens. Door het uitsterven van de Beetsterzwaagse tak van de familie Van Teyens met de kinderloze Oene van Teyens (1798-1866), erfde de huisarts en huisvriend van de Van Teyens Joachimus Lunsingh Tonckens (1817-1893), in 1866 het gehele vermogen van deze familie (90 miljoen gulden).

Tonckens, die in 1865 was benoemd tot burgemeester van Opsterland, liet in 1868 een groot herenhuis bouwen als residentie – het huidige oostelijke deel van Huize Bordena. Na het neerleggen van deze functie in januari 1873 verhuisde hij naar 's Gravenhage, waar hij in 1893 overleed. Zijn weduwe, Helena Aletta Koumans Smeding (1826-1910), schonk het herenhuis in 1895 aan de Hervormde Gemeente van Beetsterzwaag om te dienen als pastorie.

Aldus heeft het dienst gedaan tot de jaren 1950. Daarna heeft het diverse functies gehad, o.a. als bejaardenhuis (dat destijds Bordena werd genoemd – en deze naam heeft het huis nog steeds) en als bibliotheek (tot 2011). Tegenwoordig is het pand in gebruik als bedrijfsruimte.

Huize Bordena is erkend als rijksmonument.

Kenmerken (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Woonhuis met verdieping, vijf traveeën breed. Zijingang en vensters omlijsting met stucwerk; forse kroonlijst en twee halfrond gesloten dakkapellen. Zesruitsvensters. Stoep met hek. Annex pand van drie traveeën onder voor afgeschuind zadeldak, geblokte gootlijst; zesruitsvensters in omlijste kozijnen.